

Mediální technologie - jazyk nových médií

IM092 (PS 2009)

Mgr. František Kůst

Teorie interaktivních médií

Ústav hudební vědy Filozofické fakulty MU Brno

Přednáška IV/2009

Úvod

- Téma hodiny: Videoklipy: spektakl jako styl
- V minulé hodině charakteristické rysy jazyka počítačových her v NM
 - Gameplay,
 - Falešná interaktivita a
 - Navigační prostor
- Počítačové hry jsou pevnou součástí vizuální kultury. Radikálně novým elementem je jejich pojetí **interaktivity**, jež hry výrazně oddaluje od filmu či komiksu. Vyznačují se maximalizovaným audiovizuálním vnořením a iluzí participace (multiplayer)

Videoklip

- Pojem videoklip je však sám o sobě natolik obširný, že kromě videí, která jsou opravdu nepokrytou reklamou hudebního interpreta, se v této oblasti vyskytují experimentální videa zasahující do různých zdánlivě nesouvisejících oblastí jako např. animovaný film, loutky, počítačová grafika, reálné záběry točené na film i video
- zajímavou uměleckou formou, definovanou křížením různých idejí, cílů, vizualit a technik

Videoklip

- Krátký film nebo video, vytvořený za účelem prezentace a vizuální reprezentace populární písně
- Časově striktně omezen
- Obrazová složka je ze své ontologické povahy nesamostatná (vzniká jako doprovod k hudbě) a nemůže se tedy rozvíjet podle vnějších psychologických a fyzikálních modelů.
- Nelinearita a diskontinualita jsou základními předpoklady možnosti opakovaného vysílání konkrétního klipu na dané TV stanici

Videoklip - historie

- Kořeny videoklipu od 20.let
 - animace M.Fleischer, W.Disney, WarnerBros
 - Krátké hrané muzikály v kinech
 - Experimentální filmy (Look Out – Luis Jordan)
 - Soundies - filmy k jediné písni (PAMORAM)
- 1938 - Film „Alexandr Něvský“ režiséra *Sergeje Ejzenštejna* (někdy označován za první videoklip)
- 1950 - Snader Telescriptions - první krátký hudební film, vytvořený speciálně pro televizi
- filmy orientované na mládež, ve kterých se objevil nový rock'n'rollový žánr

Videoklip - historie

Panoram zvukový a filmový jukebox
- Fungoval jako automat na přehrávání
za peníze (filmy a hudbu – soundies)

Záznamový disk na 83 minut.

Videoklip - historie

- 60.léta - Scopitone – moderní vizuální jukebox
- 1962 - Průkopnický barevný videoklip k písni „Tell Him“ od The Exciters
- 1964 - „Perný Den“ o Beatles nasměroval budoucí vývoj moderního videoklipu

Ukázky:

<http://www.youtube.com/watch?v=0janfcZ8LUw>

<http://www.youtube.com/watch?v=ah-tui1ubnU>

Videoklip - historie

- Důležitým vlivem působícím na vývoj žánru videoklipů byl velice populární americký TV seriál „The Monkees“, který běžel v televizi od roku 1966 do roku 1968
- klip Boba Dylana „Subterranean Homesick Blues“ natočený *D. A. Pennebackerem*. Ironické zobrazení a zdánlivě náhodný výskyt celebrity
 - <http://www.youtube.com/watch?v=vHfWjYSwK9c&feature=Playlist&p=636A1F0481A0327D&index=0>
- Beatles se podařilo pozvednout žánr jejich průkopnickými filmy ke „Strawberry Fields Forever“ a „Penny Lane“, které byly vytvořeny v roce 1967

Videoklip - historie

- Využívaly techniky používané v undergroundových a avantgardních filmech, jako např.
 - zpětně puštěné filmové efekty,
 - dramatické nasvícení,
 - nezvyklé kamerové úhly a
 - rytmický střih.
- První konceptuální videa, která byla stvořena, aby „ilustrovala“ píseň uměleckým způsobem
- Konceptuální videa The Doors
 - http://www.youtube.com/watch?v=wf2oHzc_Lfc&feature=related
 - Break on Through - natočené vystoupení
 - dokonalé osvětlení, práci s kamerou a střih
 - The Unknown Soldier
 - použití archivních materiálů a šokujících televizních záběrů

Videoklip - historie

- 60. – 75 Éra „zástupného“ videa
 - Beatles (66) - krátké videoklipy ke svým písním
 - Abba – videoklipy ke své propagaci v zahraničí
 - Queen - videoklip k Bohemian Rhapsody
 - režíe *Bruce Gowers*
 - klip, považovaný za mezník mezi videoklipy
 - obsahoval kompletní vizuální slovník videoklipů dnešní doby
 - <http://www.youtube.com/watch?v=irp8CNj9qBI>
- Klíčovými inovacemi ve vývoji moderního videoklipu byly samozřejmě možnosti nahrávání a editace videa zároveň s velkým množstvím efektů, jako např. barevné klíčování.

Videoklip - historie

- 1968 - Yellow Submarine
 - animovaný film způsobil mezinárodní senzaci
 - <http://www.youtube.com/watch?v=MCsYDZ2M04M>
- Význam videoklipů rostl díky televizním programům
 - mixovány záznamy z koncertů s materiály obsahujícími kamerové triky, speciální efekty a dramaturgii textů písní.
- 1972 - David Bowie - „The Jean Genie“
 - První klip, ve kterém dochází ke kombinování všech prvků, vyskytujících se v moderních videoklipech
 - <http://www.youtube.com/watch?v=ZLXII0kg53g>

Videoklip - historie

- V 80. let se stalo standardem doplnit nový singl videoklipem s bombastickým rozpočtem (The Jacksons aj.)
- Videoklipy se staly standardem pro většinu nahrávajících umělců
- Začínají se ve videoklipech používat náročnější efekty a přidávat příběh nebo pointa
- V Austrálii televizní pop-show „Count Down“ a její konkurenty „Sounds“ a „Night Moves“ - předchůdci MTV

Videoklip - historie

- 1984 – Thriller, Michael Jackson
 - 13 min. dlouhý videoklip
 - začátek, střed a konec.
 - zajímavá zápletka
 - úžasné speciální efekty a
 - nezapomenutelnou taneční sekvencí
 - http://www.youtube.com/watch?v=Khd_DvDfPCw
- 1981 spuštění MTV
 - první se vysílal videoklip „Video Killed the Radio Star“ od The Buggles
 - s tímto novým mediálním prostorem začala úloha hudebního videoklipu v 80. letech narůstat

Videoklip - vizualita

- Od raných 80 let se videoklipy pevně usazují jako signifikantní kulturní forma
- kombinují hudbu a hudební produkci
- A další audiovizuální formy, styly, žánry a znaky z divadla, umění, filmu, módy, televize a reklamy
- Obsahují významným prvky vizuálního jazyka: **zobrazovanou intertextualitu (displayed intertextuality)**

Videoklip - vizualita

- Intertextualita – zvyšující se praxe imitace a sebereferece a zbytnování výrazu a významu do evidentního opakování a nostalgie
- důsledek procesu mutace zahrnujícího rozbíjení a redefinování konvečních hranic
- postaveny na módech kombinace nebo montáže odlišných druhů, stylů a forem tvorby obrazů
- sebereflexivita videoklipů stojí ve významném kontrastu proti spektaklu filmu

Videoklip - příklady

□ Příklady:

■ Neneh Cherry – Manchild (89)

- Director(s) Jean-Baptiste Mondino
- <http://www.youtube.com/watch?v=VVpz4OEDI84>

■ Michael Jackson - Black Or White (92)

- <http://www.youtube.com/watch?v=tyBs6-cmFvQ>

■ Michael Jackson – Ghosts (96)

- <http://www.youtube.com/watch?v=Q3lzEn-ZcX4>

■ Daft Punk- Interstella 5555 (2003)

- <http://www.youtube.com/watch?v=i9fJQIrlAm8>

■ Gorillaz - Feel Good Inc (2005)

- <http://www.youtube.com/watch?v=c6Np4yq0VJs&feature=fvst>

Videoklip - shrnutí

- Vývoj společně s filmovou tvorbou
- Hybridní charakter klipu se výrazně projevuje v rovině individualizovaného textu vše prostupujícího způsobu jakýmsi nahrávky přisvojují a včleňují obrazy, styly a konvence z jiných typů obrazů a obrazových forem
- postaveny na módech kombinace nebo montáže odlišných druhů, stylů a forem tvorby obrazů -) prohlubuje kult obrazu, povrchnosti a senzace charakterické pro DVK

Videoklip - příloha

Nejdražší videoklipy historie – zdroj: wikipedia.org

Artist(s)	Song title	Director	Original air date	Production Costs (PC)	P
Michael Jackson & Janet Jackson	"Scream"	Mark Romanek	June 13, 1995	\$7,000,000 ^[2]	
Madonna	"Die Another Day"	Traktor	October 22, 2002	\$6,100,000+ ^[3]	
Madonna	"Express Yourself"	David Fincher	May 17, 1989	\$5,000,000+ ^[4]	
Madonna	"Bedtime Story"	Mark Romanek	1995	\$5,000,000+ ^[5]	
Puff Daddy (featuring Notorious B.I.G. & Busta Rhymes)	"Victory"	Marcus Nispel	March 31, 1998	\$2,700,000+ ^[2]	
MC Hammer	"Too Legit to Quit"	MC Hammer (producer)	November, 1991	\$2,500,000+ ^[6]	
Mariah Carey (featuring Jay-Z)	"Heartbreaker"	Brett Ratner	August 16, 1999	\$2,500,000 ^[2]	
Busta Rhymes (featuring Janet Jackson)	"What's It Gonna Be?!"	Hype Williams & Busta Rhymes	March 12, 1999	\$2,400,000+ ^[2]	
Celine Dion	"It's All Coming Back to Me Now"	Nigel Dick	July 29, 1996	\$2,300,000+ ^[3]	
Michael Jackson	"Bad"	Martin Scorsese	June 1987	\$2,200,000+ ^[2]	
Backstreet Boys	"Larger Than Life"	Joseph Kahn	September 1999	\$2,100,000+ ^[2]	
Will Smith	"Miami"	Wayne Isham	December 1998	\$2,000,000+ ^[2]	
Missy Elliott	"She's a Bitch"	Hype Williams	May 1, 1999	\$2,000,000+ ^[2]	

2. Jazyk nových médií – Nová média

- Příště konkrétní případy nových médií - www

Děkuji za pozornost.